

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-135

27.2.2023

KLP Skadeforsikring AS

Motorvogn

Fiktivt tyveri? – bil kjørt ved bruk av nøkkel? – fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede søkte erstatning for skader hans motorvogn var påført etter et tyveri. Sikrede forklarte til foretaket at han parkerte bilen hjemme hos seg selv på ettermiddagen/kvelden, og morgenen etter var bilen borte. Bilen ble gjenfunnet av et vitne i et skogsområde. Vitnet forklarte at han så en person i tilknytning til bilen som oppførte seg merkelig. Han tok bilde av denne personen, men politiet klarte ikke å identifisere vedkommende. Sikrede forklarte til foretaket at han kun hadde hatt én nøkkel til bilen og leverte denne til foretaket. Foretaket mente at nøkkelen sikrede hadde levert var defekt, og at bilen måtte ha vært nøkkelkjørt. Foretaket var der av den oppfatning at tyveriet var fiktivt og avslo erstatning på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Sikrede bestred at opplysningsplikten var brutt og anførte at tyveriet var reelt. Dersom nøkkelen var defekt, måtte dette ha skjedd etter at sikrede leverte denne fra seg. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 134 890 (bilens skader) + kr 48 255 (utredningskostnader)

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen etter tyveri og spørsmålet om foretaket er uten ansvar på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede og hans samboer (forsikringstaker) søkte erstatning under motorvognforsikringen i foretaket for skader motorvognen ble påført i forbindelse med et tyveri. Bilen skal ha blitt parkert hjemme hos sikrede og forsikringstaker ettermiddag/kveld 21.4.22 og ble gjenfunnet med større skader morgenen 22.4.22. Skadene ble 3.5.22 taksert til kr 134 890.

Et vitne varslet politiet vedrørende funnet av bilen:

Melder på stedet, (S) heretter omtalt som vitnet, så en person i tilknytning til bilen som oppførte seg merkelig og som kunne fremstå som beruset. Personen ble av vitnet beskrevet som rundt 40 gammel, litt rund, cirka 180 centimeter høy, caps, ryggsekk, turbukse og med lommelykt. ... Mens patruljen var på vei til stedet var aktuell person på vei bort fra stedet til fots. Vitnet fulgte etter, men mistet syne av personen før patruljen kom frem. Vitnet fikk også tatt et bilde av mistenkte.

Politiet kontaktet sikrede per telefon og sikrede forklarte da følgende:

Han opplyste at han så bilen sist i går den 21.04.22 cirka klokken 20:00 på kvelden i oppkjørselen sin. I dag den 22.04.22 cirka klokken 07:00 skulle hans kone på jobb, men kom inn igjen fra oppkjørselen da hun oppdaget bilen var borte. Ifølge fornærmede er det ingen andre som skal disponere bilen og han har kontroll på alle nøklene. Fornærmede har heller ingen mistanke om hvem som kan ha gjort dette og han skulle også kontakte forsikringsselskapet sitt.

Politiet klarte ikke å identifisere gjerningspersonen ut ifra bildet som ble tatt av vitnet. Politiet foretok DNA-undersøkelser av sporprøver sikret fra ratt, girspak og multimediasjerm, uten at

disse undersøkelsene avslørte gjerningspersonen. Politiet henla saken 25.4.22.

I skademeldingen til foretaket ble det opplyst at det fantes "1" nøkkel til bilen, og at det ikke var noen nøkler på avveie. Det ble ikke opplyst om det var sikrede eller forsikringstaker som hadde fylt ut skademeldingen.

Foretakets takstmann besvarte 4.5.22 spørsmål fra foretakets skadebehandler vedrørende om bilen var blitt kjørt uten nøkkel:

Den står på verksted, den starter ikke. Det er vrak.

Og:

Den er kjørt uten nøkler, de har brytet opp alt, verksted legger inn bilder.

Foretakets utreder avholdt samtale med sikrede og forsikringstaker 12.5.22. Sikrede forklarte ifølge samtalereferatet blant annet følgende:

(Sikrede) hevdet at han bare fikk en nøkkel med da han kjøpte bilen. Plastdekselet som var rundt nøkkelen kjøpte han på nett.

...

(Sikrede) var ganske sikker på at han hadde låst bilen da han parkerte på ettermiddag/kvelden. Han pleier alltid å låse. Låsing foregår ved å trykke på nøkkelen. Nøkklene oppbevarte han denne dagen slik han alltid pleide i bukselomma. Buksa hadde han med seg på soverommet da han la seg.

...

Foretakets utreder kontaktet vitnet som meldte saken til politiet. Vitnet forklarte at det først var hans mor som hadde oppdaget bilen ca. kl. 06.45 i forbindelse med at hun luftet hunden:

Den stod inn mot ett tre og førerdøra var åpen. Hun sjekket at det ikke lå noen i eller ved bilen og gikk hjem for å hente telefonen. Hun merket at motoren var varm.

(S) kom litt senere til stedet. Det dukket opp en mann med mørkkledd mann med caps og ryggsekk. Han virket nervøs og svettet og spurte om (S) kunne taue opp bilen for ham. Han sa han hadde lånt den av en kamerat. Dette ville ikke (S).

Både (S) og (L) snakket med mannen. Han var i 40 -års alderen og snakket østlandsdialekt. Mannen kunne muligens være påvirket av ett eller annet. På spørsmål om hva han gjorde på stedet fortalte han at han var på vei til en hytte på (K).

(K) er ett meget lite og lokalt område rett i nærheten, men man må kjøre inn fra motsatt side av skogen, ved (B). (S) vet at det ligger et par hytter der hvor det er "tvilsomt klientell" som holder til.

(S) er for øvrig en meget stor og kraftig mann og gjerningsmannen stakk av og ble hentet av en bil kort etter. Sannsynligvis en Suzuki Swift.

Foretakets utreder avholdt en ny samtale med sikrede 13.5.22:

Kjøpet av bilen

Dette hadde ikke kommet tydelig fram i første samtale. Han forklarte nå at han kjøpte bilen uten å møte (T) i (S). Han opplyste at (T) som hadde egne lastebiler kjørte bilen til Toyota i (S).

Han husket det ble bestilt en del til girkassa, men han mente det var (T) som kjente til Toyota verkstedet og allikevel ikke ville reparere girkassa der. Han mente det ikke kostet dem noen med retur av den delen.

Bilen ble derfor transportert til Oslo for reparasjon. Det var et firma som (T) anbefalte som foretok denne transporten og sikrede betalte mellom kr. 2.500,- og kr. 3.500,- for transporten.

Han snakket med verkstedet i Oslo flere ganger, og første gang sikrede så bilen var da han og samboer kjørte til Oslo for å se på den. Han hadde da fått prisoverslag og verkstedet

Foretaket fremla et utredningssammendrag hvor det fremgikk at utreder hadde undersøkt bilen på verksted og hatt samtale med verksted 11.5.22. Videre fremgikk det at det ble foretatt

undersøkelser av nøkler 13.5.22, og at det "*Viste seg at nøkkel ikke fungerte*".

Sikrede kjøpte bilen usett 8.4.21 med defekt girkasse fra firmaet T.:

(I.T), selger av bilen, fraktet den til Toyota i (K). (T) er kontaktet og han husker at det var to nøkler til bilen, noe også eier av bilen før (T) har bekreftet, Da (T) leverte bilen til Toyota husker han at han la den ene nøkkelen i koppholder i midtkonsoll, og leverte den andre inne på verkstedet.

Det er noe uklart hvem som bestilte og avbestilte deler til bilen hos Toyota, men dette endte med at sikrede avbestilte og fikk transportert bilen på lastebil til (B.A) i Oslo. Det var sikrede som bestilte denne transporten. og han husker ikke hvem som foretok den.

Girkassa ble så reparert i Oslo for avtalt pris ca. kr 50.000,-. Reparasjonen ble betalt av sikrede den 10.06.2022. ...

Bilen hadde et "keyless"-system, hvor man starter bilen ved å trykke på en knapp:

De to som har hatt bilen før sikrede beskriver begge at bilen hadde to nøkler. (T), som solgte bilen til sikrede, husker at den ene nøkkelen ikke virket. Han antok at det bare var batteriet på nøkkelen. Bilen ble levert til Toyota i (K) med to nøkler og deretter til (A) i Oslo. Verken Toyota eller verkstedet i Oslo kunne huske hvor mange nøkler det var til bilen, men ingen av dem ville ha fjernet noen nøkkel.

...

Skadene på bilen ble beskrevet slik i utredningssammendraget:

Bilen kan la seg åpne med bryteredskap, men det var ingen spor etter dette. Bilen har startsperre. Den skal ikke la seg starte uten rett nøkkel. En eller annen gjenstand er stukket/slått inn i tenningslåsen slik at denne er ødelagt. Rattlåsen fungerte ikke ved undersøkelsen. Denne bilen har en meget kraftig rattlås man sannsynligvis ikke klarer å bryte av.

Det var utført noe som kunne virke som umotivert skadeverk på bilen. Innvendig spill med sensorsystemer var røsket ned fra taket. Skjerm til "TV" i baksetet var brutt løs. Dekselet på rattet var "brutt opp". Umiddelbart kunne det se ut som noen hadde forsøkt å stjele airbaggen, men det viste seg at deksel på rattet bare var løsnet og satt fast.

Det var store skader på bakluka og dette skyldes mest sannsynlig at den hadde rygget/sklidd baklengs ut mot ett tre.

Annet

Det er vanskelig å forstå hvordan noen har kommet seg inn i bilen uten nøkkel og uten at det har blitt noen bryteskader. Ut ifra måten skadeverket er utført på, er det vanskelig å forstå at det ikke er avsatt noen spor på dørene.

Skadene på ratt og airbag kan virke som om noen har forsøkt å henlede oppmerksomhet mot tyverier av airbag. De andre skadene innvendig ser også mer ut som skadeverk enn tyverier. Lukten av bensin i bilen kan muligens tyde på at det kan ha vært meningen å tenne på bilen. (L) som tauet inn bilen beskrev det som at det "stinket bensin". Vitnet (S), som er en stor og kraftig mann, kan ha avbrutt dette da han og morgen oppdaget forholdet.

Politiet opplyste til notatskriver at det ikke er vanlig at det blir stjålet airbag fra så gamle biler.

Det fremstår videre veldig lite sannsynlig at en tilfeldig biltyv vil ha gjort så mye forarbeid ved eventuelt å skaffe seg en ny nøkkel til bilen for kun å kjøre den en kort strekning og ut i skogen og beskadige den.

Foretaket besluttet 20.5.22 å avslå erstatning på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Foretaket var av den oppfatning at tyveriet av bilen ikke var reelt. Foretaket krevde også erstatning for utgifter det hadde hatt til utredning av saken, totalt kr 48 255.

Foretaket engasjerte deretter S. AS til å foreta tekniske undersøkelser av nøkkelen. Rapport datert 16.11.22 konkluderte med følgende:

5.1 Kjøretøyets startsperrsystem er ikke manipulert.

5.2 Kjøretøyet har startfrigivelse kun med 2 original nøkler. Kjøretøyet er utlevert med 2 nøkler fra fabrikk.

5.3 Nøkkel innsendt (S AS), er defekt og vil ikke kunne starte bilen. Selskapets utreder kontaktet 18.11.22 skadesjef hos bilforhandler og gjorde han kjent med innholdet i rapporten til S. AS:

Opplysningene derfra stemmer med hva han vet om å få startet og kjørt en slik bil.

Det ikke på noen måte er mulig å starte og kjøre denne bilen uten en av disse to fungerende nøkler.

Han kan se for seg en mulighet for at dersom bilen var startet med rett nøkkel og stod på tomgang, ville det vært mulig å kjøre den videre uten nøkkel til motoren stanset, men dette er på ingen måte slik de har fått opplyst at tyveriet kan ha skjedd.

Bilen kan da nødvendigvis ikke ha vært startet med den nøkkelen som de fikk innlevert. Den var defekt.

S. AS fortok ytterligere undersøkelser av den innleverte nøkkelen. Rapport datert 6.12.22 konkluderte med følgende:

5.1 Innsendt nøkkel var defekt, og ville ikke kunne starte kjøretøyet.

5.2 Etter reparasjon av nøkkel, er data utlest og nøkkel er bekreftet nøkkel nr 1 til de aktuelle kjøretøyet. Denne nøkkelen vil kunne starte kjøretøyet.

5.3 Kjøretøy (X) er sist aktivert med nøkkel nr 2.

Sikrede krever erstatning for skadene bilen ble påført som følge av tyveriet og bestrider at opplysningsplikten i skadeoppgjøret er brutt.

Foretaket har lagt til grunn at sikrede hadde to nøkler til bilen, hvilket ikke stemmer. Sikrede har kun hatt én nøkkel, og det er denne som ble overlevert bilbergingsmannen. Dersom nøkkelen var defekt, vet ikke sikrede hva dette skyldes. Han benyttet nøkkelen til å låse bilen 21.4.22.

Foretaket har dessuten sett helt bort i fra at takstmannen opplyser at bilen er kjørt uten nøkkel, samt at en uvedkommen var observert og fotografert av et vitne ved bilen på ulykkesstedet. Denne personen ønsket hjelp til å få bilen opp av grøften. Det er ingen opplysninger i saken som tilsier at det er noen forbindelse mellom sikrede og denne mannen.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at sikrede uredelig har brutt opplysningsplikten i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Foretaket har derfor krav på erstatning av utgifter det har hatt til utredning av saken, totalt kr 48 255.

Utredningen viser at bilen ble levert med to nøkler da sikrede overtok bilen, og at bilen ble nøkkelkjørt. Sikrede har derfor forklart seg uriktig til foretaket når han opplyser at han bare hadde én nøkkel. Nøkkelen sikrede leverte til bilbergeren var defekt. Ut ifra sikredes forklaring om at bilnøkkelen var oppbevart i en bukselomme fra bilen ble parkert frem til den ble avlevert bilbergeren, er det usannsynlig at nøkkelen skal ha blitt defekt. Foretaket legger derfor til grunn at sikrede hadde to nøkler, og at den fungerende nøkkelen ble benyttet til å kjøre bilen. Bilen må enten være kjørt av sikrede eller av en han har engasjert til å fingere et tyveri.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er uten ansvar på grunn av uredelig brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres

behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Foretakets takstmann uttalte opprinnelig at bilen var kjørt uten rett nøkkel, men foretaket har senere fremlagt uttalelser om at bilen ikke lar seg kjøre uten rett nøkkel. Dette har avgjørende betydning for spørsmålet om det er gitt uriktige opplysninger. Det er også uklart for nemnda hva som skjedde med nøklene da sikrede kjøpte bilen, og det er uklarheter rundt både skadebildet og den personen som ble observert der bilen ble funnet. Disse spørsmålene bør belyses med muntlighet forklaringer fra sakkyndige og sikrede i en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).